

3694

ירושלים, 7.6.39

רק אתמול הגיע לידי סוף-סוף ה"האנזארד" של הוויכוח בפארלסנט: בבית הנבחרים וגם בבית הלורדים. בקראי הבוקר את נאומו של ג'יימס רוטשילד - אגב, נאום חשוב/צורתו הנותן כבוד לאמרו - ראיתי שוב את סוז הנחוטה של מלקולם מקדונלד, שהכחיש את דברי הנואם, שציטט את לורד האליפאנס באמרו, שעקרונים מוסריים צריכים להסתלק כאשר הם מתנקשים בצרכים אדמיניסטרטיביים. מקדונלד הודיע שדברים אלה אינם נכונים. נזכרתי בנאומו של האליפאנס ששמעתי באזני באחת הישיבות, כשקבע בסגנון קלאסי את ההנחה, שאם יש התנקשות בין הצרכים האדמיניסטרטיביים ובין ערכים מוסריים, הערכים המוסריים צריכים לפנות מקום. על אימרא זו היה לי בעצמי וויכוח ארוך עם האליפאנס בפגישה שהיתה לנו בסדר לעניני חוץ.

בדקתי את הפרוטוקולים ומצאתי דברי האליפאנס בישיבה החמישית, שנתקיימה ב-14 בפברואר, שבה קבע האליפאנס את ההנחה הזאת, ושם נאמרו דברים אלה:

"הוא (האליפאנס) הזכיר את הפגישה שהיתה לו עם גאנדי, שבה בא לידי התנקשות הצורך האדמיניסטרטיבי והזכויות המוסריות, ואם כי הוא הודה בזכותו של גאנדי, הרי העמיד לראותו את הצורך האדמיניסטרטיבי". לאחר שנירתתי עם שרתוק שבשעת הוויכוח לא העיר איש על דבר זה,

סלורפתי לרוטשילד לבית הנבחרים:

"On reading this morning your Speech in Hansard page 1996 on foreign secretary's statement which was contradicted by colonial secretary I feel bound to give you exact words recorded in the official minutes of our fifth meeting with United Kingdom delegation on 14th february quote he (Halifax) recalled a meeting with Gandhi in which was apparent the same clash between administrative necessity and spiritual rights, he had had to admit Gandhis claim, but had successfully pleaded administrative necessity unquote"

ב-10:00 הודיעו לי מתל-אביב, שפ.ר. הודיע מחיפה, שאינו יכול לבוא לירושלים.

בשובי אתמול לירושלים באתי לידי מסקנה להזמין מיד את ש.ר., לסדר את הצטרפותו להנהלת העניינים בועד הלאומי ולשיתוף פעולתו עם הנהלת הסוכנות על יסוד קו הפעולה שהסכים לו. בקשתי את ב.כ. שיזמין את ש.ר. לבוא לירושלים ושיבוא יחד אתו. הצטרפתי על התשובה השלילית, אולם כעבור חצי שעה סלפנו לי שנית מתל-אביב, שפ.ר. הודיע שיבוא באוירון לירושלים ויעשה סאטזים להשיג רשיון בשביל ב.כ. לצאת מתל-אביב ולבוא לירושלים. ב-4:00 הגיע הנה ב.כ. וב-6:00 ש.ר.

ביררתי אחר הצהריים עם נציגי הנוער תכנית הפעולה, והחלטנו לכנס ביום א' אחה"צ את מרכזי הנוער וארגוני הספורט: "המכבי" ו"הפועל" לקבוע את קוי הפעולה בשביל הנוער בכל הארץ.

קבלתי סיהושע דין וחשבון ספורט על מצב הנשק הליגאלי, המעיד על ^{מצב} חדרה שנתגלתה במסמלה, אם לא לפירוק הנשק היהודי הרי להפחתת הנשק מתוך תואנה שמצב הבטחון בארץ חוטב. רק תמים יכול להניח שזו היא הדעה של הממשלה. אם יש שינוי במצב הבטחון הרי השינוי הוא לרעה. גם מה שנעשה בארץ בשבוע האחרון וגם הידיעות המגיעות אלינו וגם לממשלה מעידות, כי הסיכור עלול להתסיר, ואת הפחתת הנשק בידי היהודים יש לשקוף לא על חשבון הסבת המצב, אלא על התחלת של פעולות עונשים נגד עשרת היהודים ביחס לספר הלבן, אולי במקצת גם כעונש על מעשי הסיכור האויליים של הרביזיוניסטים. וזהו הדין וחשבון של יהושע:

1. מחוץ ל-4,504 הרובים הסחולקים בין עשרת הגדודים של הכוח ניתנו בנובמבר עוד 40 רובה לכל גדוד (בס"ה 400 רובה). הרובים האלה ניתנו לרשות האינספקטור הבריטי בכל גדוד, כדי שיוכל להטציא תגבורת לנקודה חזקתה לכן. בסופ"ס בועדת ההגנה של הישובים החלט שבמקום שהאינספקטור יחזיק את הרובים הרורביים האלה במפקדת המטכ"ל הוא יכול לשלוק אותם לפי ראות עיניו לנקודות. הוא יוכל גם לתת אותם לנקודות לשם איסונים. חלק גדול מהאינספקטורים חלקו באסת את הרובים בין הנקודות, בחבילות של 10 רובים נפחות.

בגדודים יזרעאל, הגלבוע, הירדן והגליל העליון ניתנה פקודה לאסוף למחסנים המרכזיים (של האינספקטורים) גם את מכוניות היריח ואת רובי הפצצות, מחוץ למכונית היריח של הסורינת ברסט-דוד שנשארה בידי סרג'נט סרסן.

5. יחד עם זה קיבלתי היום הודעה בישיבת ועדת ההגנה לישובים היהודיים שוערת הבסחון המרכזית הודיעה שעל סמך החומר שקיבלה מועדות הבסחון המקומיות היא חושבת שמספר הנוסרים, מספר הרובים, המסמרות הנעות ובכלל האנשים בתשלום שהוכפלו מספיקים בהחלט כדי לשמור גם על העובדים והקסה בקושת הקציר. - ובכן לא הורשתה כל הוספה בקשר עם העונה החקלאית.

אחד הקצינים של האינטליג'נץ הצבאי מסר לנו היום, שהממשלה קיבלה טוב הוראה מאת מיניסטר המושבות, שייזהרו לבלי לירות באניות של עולים בלתי ליגאליים, אם לא - תהא ביקורת חסורה בפרלמנט.

א.א. חזר מסצרים. מסר לי שיש שם כ-100 אנשים בשביל עליה, כ-20 חברי החלוצ, 30 פליטי גרמניה ואוסטריה והשאר אלמנטים שונים. חברי החלוצ לא כדאי להעלות למען לא תשותק התנועה הצעירה בעודה באבהץ האלפנטים האחרים אין להם כסף ויציאתם יכולה לעורר רעש שעלול להזיק.

באלכסנדריה יש קלוב ימי הנקרא "פלוג'ה ימית עליה", אולם אין בו מוסחים לעבודת ים. אך יש לרכוש באלכסנדריה סירות מפרש, המכילול כ-80 עד 90 איש. סירה כזאת עולה עד 120 פונט. חברי הקלוב אינם מוכשרים לנהוג סירה כזאת. יהיה צורך להשתמש במוסחים ערבים.

ב-5:30 בא פ.ר. למשרד ובסשן שעתיים חיתה לנו יחד עם ב.כ. ו-ס.ש. שיחה ארוכה על המצב בישוב ועל דרכי המדיניות שלנו כלפי הממשלה וכלפי הערבים.

פ.ר. הסכים לקבל גם את הפוליטיקה כלפי האנגלים וגם את זו כלפי הערבים. הוא הבטיח שליחיו אצל פאחרי לא יעשו שום דבר בלי פקודתו, ושהוא מסכים שאין לעבוד עם הערבים על יסוד הספר הלבן, אם כי לא התחייב לנתק את קשריו עם פאחרי. הוא עמד בעיקר על המצב הפנימי בישוב, האסון שבפניו אנו יכולים לעמוד מפני הבילבול והפירוד הפנימי.

הצעתו לו שהוא יכנס לוועד הלאומי ויעמוד בראשו, יחד אתו ייכנסו עוד אנשים אחדים שאינם סיוצנים עדיין לוועד הלאומי. עיקר תפקידם יהיה לחזק את המעמד הכלכלי של הישוב ולאחד את המחנה. תהיה קואופרציה בין ההנהלה ובין הוועד הלאומי גם בענינים פוליטיים, ולשם כך יווסד מעין קבינט מלחמה מצומצם של שלושה: יו"ר הוועד הציוני, יו"ר הנהלת הסוכנות ויו"ר הוועד הלאומי.

פ.ר. קיבל תכנית זו בפרינציפ, אולם הוא התאונן למה לא נעשה הדבר לפני חודש, כי עכשיו עליו לנסוע ללונדון ולאמריקה והמצב הכלכלי בארץ הולך ורע. גם משק הפרנסות וגם התעשייה מתערערים ויש סכנה של חוסר עבודה. יש להשיב אמצעים, לא בתרומות אלא הון עסקי, למען העסיק אלפי אנשים בעבודה. לא יתכן שהוא יכנס עכשיו לוועד הלאומי ומיד יעזוב את הארץ. דעת ב.כ. ועמדתו הוא שהוא ידחה במקצת את נסיעתו, יסדר מקודם את הענינים מה, ילכד את הישוב, נעבד תכנית פעולה ואח"כ יוכל לנסוע לזמן מה להשיב כספים.

פ.ר. ענה שהוא רוצה במשך הלילה לחשוב בדבר וקבענו פגישה לסחרת

ב-8:00 בבוקר.

נפטר לי ממקור בטוח, שבחוגי הממשלה הגבוהים מעריכים את עמדת

היהודים באופן דלקטן:

כל היהודים מאוחדים בדחית הספר הלבן, אולם הם חלוקים בדבר שיטות ההתנגדות. רבים מתנגדים למעשי אלמות, או באופן פרינציפיוני או ספקמקים בתועלתם, ואלה הם כל החוגים ההגונים בישוב, וביחוד בעלי ההון, בעלי הפרדסים ורבים מבין הספקים. לא כן היא עמדת הציונים הנלחמים ודעת האלטנטים הקיצוניים. הנסיה לשיטת אלמות מתגברת ביחוד בקרב הנוער ויש אישור צורך לדכאותם בחוזק למען לא יתרבו מעשי האלמות סוד היהודים.
